

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

RIB abonnementstarief huishoudelijke ondersteuning

Datum

15 januari 2019

Voorstel

Op 1 januari 2019 wordt het Wmo-abonnementstarief ingevoerd. Via deze brief informeren wij u nader.

Toelichting

Het abonnementstarief

Per 1 januari aanstaande betalen alle Wmo-cliënten, ongeacht inkomen of vermogen, een vaste eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken, tenzij de kostprijs van de Wmo-voorziening lager is dan € 17,50 per vier weken. Dit wordt het abonnementstarief genoemd. Een vast tarief betekent dat gebroken wordt met het principe "bijdrage naar draagkracht".

Uitzonderingen

Uitgezonderd zijn de cliënten die gebruik maken van Wmo-beschermd wonen en Wmo-maatschappelijke opvang. Zij blijven, gelijk Wet langdurige zorg (Wlz) -cliënten, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen.

Gezamenlijke huishoudens (meerpersoonshuishoudens) waarin iemand nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt, hoeven vanaf 2019 in het geheel geen eigen bijdrage meer te betalen voor hulp en ondersteuning vanuit de Wmo (uiteraard dient daarbij wel sprake te zijn van geïndiceerd recht op een WMO voorziening). Dit geldt ongeacht de hoogte van hun inkomen en/of vermogen.

Geen draagvlak

Het kabinet wil met het abonnementstarief de stapeling van zorgkosten bij middeninkomens tegengaan. Los van het feit dat dit doel naar mening van de gemeenten binnen de bestaande regeling bewerkstelligd had kunnen worden, zijn de gemeenten nagenoeg allemaal (96%), van mening dat de maatregel in strijd is met het fundamentele uitgangspunt van de eigen verantwoordelijkheid binnen de Wmo. Mensen die in staat zijn om hun ondersteuning zelf te bekostigen, zouden deze niet van de overheid moeten krijgen. De invoering van het abonnementstarief zal, zo is de reële verwachting, leiden tot een toenemende vraag naar voorzieningen (aanzuigende werking). Maar denk ook aan het thema van de zorgval: het verschil tussen de eigen bijdrage Wmo en Wlz wordt alleen maar groter in plaats van kleiner, waardoor de burger bij de overgang van Wmo naar Wlz financieel steeds slechter af is. Dit omdat de eigen bijdrage in geval van Wlz vaak een stuk hoger is dan in geval van Wmo. Maar de bezwaren van de gemeenten gaan verder dan de inhoud en consequenties van de maatregel. Ook de wijze waarop het Rijk, ondanks alle geuite bezwaren en twijfels van

gemeenten, deze maatregel heeft "doorgedrukt", heeft gemeenten tegen de borst gestuit. Om die reden heeft de heer Briels, wethouder gemeente Laarbeek, op de bestuurdersdag van de VNG (30 november jl.) namens de Peelbestuurders zijn ongenoegen geuit over het proces. Aanhakend bij het thema van de dag "Zo doen we dat!", heeft de heer Briels betoogd "Zo doen we dat niet!". Zie de tekst van de heer Briels bijgevoegd.

Financiële gevolgen

Het Rijk compenseert ons als gemeenten voor het directe verlies aan eigen bijdragen (€ 145 miljoen), maar niet voor de te verwachten aanzuigende werking van het abonnementstarief. Om inzicht te krijgen in de omvang van de aanzuigende werking (en dus de extra kosten die niet worden vergoed door het Rijk) ontwikkelen VWS en VNG, samen met de gemeenten, een monitor. Deze monitor zal in ieder geval betrekking hebben op 2019.

Armoedebelid

De invoering van het abonnementstarief heeft geen invloed op ons lokale armoedebelid. Mensen met een inkomen tot 110 % van de bijstandsnorm blijven een zogenaamde € 0,00 factuur ontvangen van het CAK.

Communicatie

Communicatie over de veranderingen per 1 januari 2019 zullen voor wat betreft bestaande Wmo-cliënten via het CAK lopen. Nieuwe cliënten zullen door het lokale gebiedsteam worden geïnformeerd. Via een informatiebrief informeren we de cliëntondersteuners die vanuit hun rol nauw zijn betrokken bij Wmo-cliënten nader over de veranderingen per 2019.

Vanaf 2020

Het abonnementstarief moet formeel ingebed worden in het wettelijke kader. Daartoe is een wetswijziging Wmo in voorbereiding . Deze wetswijziging heeft waarschijnlijk tot gevolg dat ook lokale algemene voorzieningen (deels) onder het abonnementstarief worden gebracht. Wij zullen u, op het moment dat de contouren van de wetswijziging helderder zijn, nader op de hoogte brengen.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders,
De burgemeester van Laarbeek

F.L.J. van der Meijden

De gemeentesecretaris van Laarbeek

M.J.M. Meertens

Bijlage bij raadsinformatiebrief inzake Wmo-abonnementstarief:

Inspiraak ALV VNG

Beste leden van de VNG,

Mijn naam is Joan Briels, wethouder in de gemeente Laarbeek. Ik spreek hier namens mijn collega bestuurders uit de Peelgemeenten: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren.

De titel van de VNG Bestuurdersdag en Buitengewone ALV is: 'Zo doen we dat!' Onder dat motto wordt op basis van een analyse van de collegeakkoorden stil gestaan bij de voornemens van ruim 380 gemeenten. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen en welke trends zien we terug? En dat is mooi! Ik wil op deze plek echter ook even stil bij een andere trend die ik signaleer. Dat is de trend dat het kabinet zich in toenemende mate mengt in taken die eerder aan gemeenten zijn overgedragen. Een trend waarvoor wat ons betreft het motto geldt: 'Zo doen we dat niet!'

Zonder enige terughoudendheid worden gemeenten door het kabinet belast met extra taken, werkzaamheden en kosten. We kennen allen de voorbeelden maar het meest ontstemd zijn wij over de wijze waarop het kabinet het abonnementstarief voor de Wmo lijkt door te drukken. Dit in weerwil van een door 96,5% van de gemeenten gesteunde motie die tot strekking had het abonnementstarief voor de Wmo niet door te voeren.

De uitvoering van het sociaal domein kent een wederzijdse afhankelijkheid. Zo zijn gemeenten voor het goed uit kunnen voeren van taken afhankelijk van het Rijk. Denk hierbij aan de uitkering via het gemeentefonds (waar ik hier omwille van de tijd maar even niet op in ga) en wet- en regelgeving.

Het Rijk moet er omgekeerd op kunnen vertrouwen dat wij onze taken serieus oppakken en de belangen van al onze inwoners goed meewegen en borgen. Taken die wij indertijd, bij de invoering van de wet, graag van het Rijk hebben overgenomen. Vanuit het geloof dat wij deze, mits met voldoende financiële armslag en beleidsruimte omgeven, succesvol waar konden maken.

Afgesproken is dat wij verantwoordelijkheid over de uitvoering primair afleggen aan onze raden (de wet spreekt immers over horizontale verantwoording) en niet in de laatste plaats aan onze inwoners.

De transities waren bedoeld als een decentralisatie waarbij de verantwoordelijkheid werd neergelegd daar waar die naar onze mening ook het beste kon worden gedragen. Dichtbij en met kennis van onze inwoners en samenleving. Waarbij het uitgangspunt was: bijdrage naar vermogen. Zowel in immateriële als materiële zin. Wat we zien is, vaak willekeurig en onverwacht, een centralisatie, een afgekondigde maatregel die het ingezette beleid van gemeenten doorkruist nog vóórdat het lokale beleid heeft kunnen beklijven. Laat staan dat het iets heeft kunnen opleveren, in kwaliteit en/of financiën.

Het kabinet mag echter niet vergeten hoe afhankelijk zij is van het werk dat door gemeenten wordt opgepakt en verzet. Mèt inzet van eigen lokale middelen, waarvan de bodem inmiddels is bereikt. Zonder de maximale inzet van gemeenten is het kabinet kansloos in de uitvoering van het sociaal domein. Dit maakt de wijze waarop het abonnementstarief is opgelegd aan gemeenten, extra wrang. Het is ook de druppel die de emmer doet overlopen.

Wij vinden dat de mening van gemeenten, rechtstreeks of via de VNG zoals verwoord in de motie, serieus genomen moet worden. Het lijkt er welhaast op dat zich hier een nieuwe dividendbelasting aandient. De dividendbelasting van Hugo de Jonge, ingegoten in het betonnen regeerakkoord. Daarmee voor rede en ooverleg niet langer vatbaar. De minister c.q. het kabinet én de Tweede Kamer lijkt zich hiermee verder van de gemeenten te vervreemden. Een gevaarlijke en ongewenste ontwikkeling waar niemand baat bij heeft.

Wij vinden dat het kabinet een duidelijke en oprechte handreiking moet doen; simpel gezegd: het abonnementstarief moet van tafel. Zo kunnen en willen wij de verantwoordelijkheid voor de Wmo-taken niet langer dragen. Naar onze mening is nu het tijdstip aangebroken dat wij luid en duidelijk zeggen: 'Zo doen wij dat niet!'.

Daarom dragen wij als Peelgemeenten hierbij, in dit pakket en voorzien van een mooie strik, het pakketje Wmo taken aan onze onderhandelaars van de VNG over. Met het verzoek om deze, ingeval het kabinet tijdens de onderhandelingen vasthoudt aan deze centraal opgelegde en misplaatste maatregel, op hun beurt over te dragen aan het kabinet.

Ik nodig alle overige 96,5% van de gemeenten uit om met ons hetzelfde te doen, er zijn voldoende pakketjes beschikbaar.

Hartelijk dank voor uw aandacht.